

Baluard de Sitges

SETMANARI

SUBSCRIPCIÓ:

A Sitges, trimestre . . . 2 ptes.
A fora, semestre . . . 4 50 ptes.
A Cuba, any . . . 2 pesos or.

Anuncis a preus convencionals
Esqueles segons tarifa.

MCMI - XXIV (primera època)

Redacció i Administració: Santiago Rossinyol, 6

11 de Setembre 1932 N.º 1266

SITGES 1932

L'esperit de cooperació i els Casinos de Forasters-La Piscina i la HUSA

Furgant la història dels pobles i dels homes, mai no deixem de trobar en l'origen recòndit de cada passa del progrés i de cada victòria personal, aquesta força miraculosa que és l'esperit de cooperació. Fins en el terreny científic, la majoria de les cròniques íntimes dels grans descobriments solen oferir-nos un pessic d'admiradors o ajudants que cooperaren a la investigació o contribuïren a posar ales a la idea creadora.

Aquesta còpula social de la cooperació pren materialment diverses formes de col·lectivitat. La forma de col·lectivitat més rudimentària és la Penya; la forma de col·lectivitat més decorativa és aquella que nosaltres anomenem Casino i els anglesos anomenen Club.

La Penya o el Club, venen a ésser per l'individu un complement moral i un suplement material. El que l'home somnia la Penya ho plasma; si l'home dona esbransida la Penya fa el pes. L'elogi de la Penya, mereixeria ésser el títol d'un llibre de Josep Maria Sagarra.

Es per això que en la cosmografia de tota població que viu, trobem indefectiblement la Penya dels progressius i la Penya dels retrògrads, la dels savis i la dels crítics, la dels neguitosos i la dels tranquils. Es per això que tota població que s'estima, té almenys un Casino. Penyes i Casinos, venen a ésser les gràndules segnegadores de l'ideal i el dinamisme dintre la complexitat biològica de la societat.

Apart d'aquestes col·lectivitats de caràcter indígena, alguns pobles privilegiats s'honoren de posseir-ne una altra de caràcter semi-exòtic, malgrat això no menys glàndula que les altres, com diria el plorat Rosinyol. Aquesta col·lectivitat de privilegi és el **Casino de Forasters**.

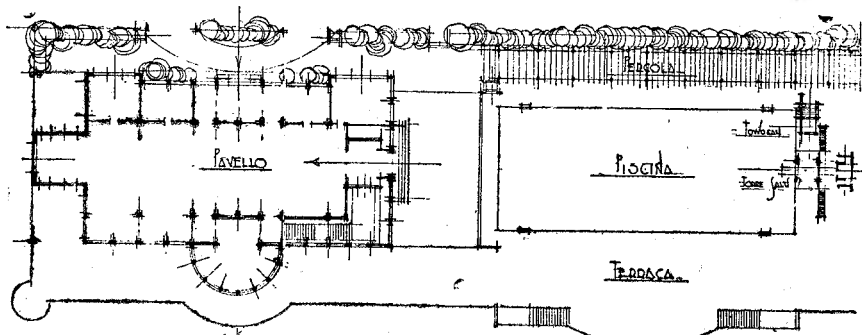
Entenem per forastera en aquest cas, aquella població flotant que pel fet de romandre dintre el terme municipal, a l'ensem que contribueix a augmentar l'índex de la transacció comercial de la vila, decora amb la seva presència en certes èpoques de l'any, els carrers i places d'una manera temporal i periòdica. Aquesta població, dita forastera o colonial, no intervé en la vida pública local però la respira. Aquesta població no forma part integral de l'organització municipal, però la complementa organitzant-se. L'expressió d'aquesta organització cooperadora és el **Casino**.

II

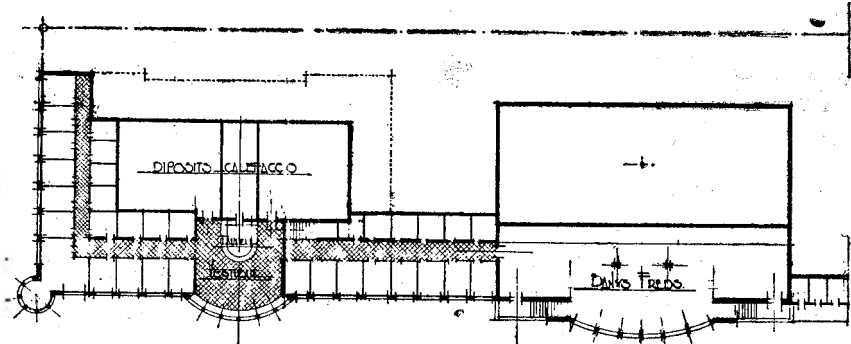
Un **Casino de forasters** no és, però, cosa que s'improvitzi. Com les granotes i les papellones, aquesta mena de col·lectivitats no assoleixen una forma perfecta i ben definida, sinó després d'una lenta evolució metamòrfica. En el primer període, d'aquesta evolució el futur Casino presenta la forma de **Tertúlia de Cafè**. En aquest primer període, els elements cooperadors es redueixen a mitja dotzena de caps de casa, propietaris i amb un passament que els permet fer festa quatre dies cada setmana. Quatre dels sis són tresillistes i per acontentar els altres dos que no ho són en hores determinades fan el passo. Entre tresillo i passo es parla de la necessitat d'animar la joventut i de procurar una mica de tabola honesta, amb la finalitat declarada de donar fama al poble i amb el secret objecte de veure si es casen les filles. El secretari d'aquesta institució rudimentària és gairebé sempre el mateix cafeter. Ell és el que redacta i fa imprimir els programes de cada sarau, ell fa enramar la sala i fins és el que paga per tal com treu un modest profit del xivarri amb les consumacions, apart del benefici de la influència que l'amistat d'aquells bons senyors li representa. Aquest primer període correspon a la forma biològica de l'«ou», aquesta **Tertúlia del Cafè** ve a ésser l'ou del futur **Casino**. El rovell d'aquest ou sol ésser un dels tresillistes, ex-candidat a regidor per tal com resulta més experimentat que els altres, en aquest difícil paper de promoure tabola.

Un any, a les darreries de Setembre, la Tertúlia arma una festassa extraordinària, amb honors de vertadera «juerga» i sota l'argument d'una verbena típica. La cosa surt tan bé i l'alegria resulta tan aixebrada, que fins una senyora perd un collar, una damisel·la una sabata i uns galifardeus el món de vista. La gent de respecte han recordat la joventut. La joventut ha perdut els respectes. Pocs dies després tots els diaris de la capital ressenyen la festa.

Conseqüència d'aquella memorable verbena de l'any passat, i gràcies al caliu que en tots deixà el terrebastall, quan arriba rialler el nou estiu, la col·lectivitat es sent capacitada per avençar el primer pas en el camí de l'evolució. Aquella amistosa tertú-

Primer projecte del montatge conjunt de la Piscina, planta noble, amb el Pavelló destinat a Casino i les seves dependències, entrada central, terrasses, pèrgoles i doble torre de palanques: original de Josep M.ª Miralles - 1930.

La planta dels sotans del projecte amb l'ubicació de cuines i serveis per al restaurant, gimnàs, banys calents i banys de mar; original de Josep M.ª Miralles - 1930.

lia de caps de casa s'amplià convenientment i prèvia l'actuació parlamentària que fa el cas, s'encomana a un advocat jove, la redacció dels estatuts que caldrà presentar al Govern Civil. En el primer article d'aquests estatuts es parla de «...los intereses materiales i morales» i del «honesto solaz...» a que ha de dedicar-se la nova i vertadera **Societat de Festetjos**.

En aquesta nova forma col·lectiva, si bé la cohesió entre els elements constitutius és menys estreta que en l'anterior, els resultats de la vertadera cooperació, en canvi, es fan més continus i més tangibles. Les iniciatives es multipliquen i si no fos pels estralls que produeix en tot regisme verament democràtic, l'obligació d'escoltar a tots, la cosa aniria llatina com una llançadora. Però com la pau no és d'aquesta vall de llàgrimes, al moment que el nou ésser sortint de l'ou, perfila la primera forma realment viva, per efecte de la norma parlamentària, li cau a sobre la plaga parasitària dels disgustos en forma de crítica, vots de censura i qualificatius irònics. La fi d'aquest període evolutiu, que podríem qualificar d'«oruga social», esdevé en una junta general de socis en la qual es revela i es posa en clar que les ofenses personals sofertes arribaren fins als més pregons amagatalls de l'honor. En aquesta assemblea es constata que la majoria és mou per influències mal sanes i que les minories no es saben entendre. En mig de la marejada catastròfica, llença un salvavides, la idea feliç d'un esperit contemporitzador de la mateixa junta moribunda. Cal canviar de política! —diu— Renovem el Govern! El govern del poble per al poble!... I es nomena una nova junta sota la presidència d'un senyor que no ha pagat mai cap quota però que té fama de feinejador i sembla que sap cridar i fer callar. El nou president en efecte, dóna ordres per a l'ordre i normes disciplinàries fins que la disciplina s'imposa. Tant es disciplina tot i tothom aleshores que les mateixes «juergues» agafen un aire seriós i la concurrència, estreta dins la cotilla disciplinària, va perdent la gana i la set i s'oblida de fer consumacions. El cafeter aleshores formula una prudent reclamació, la qual fa reaccionar al president. Després de llarga meditació, un dia aquest es presenta decidit a pensar i redactar personalment i d'una esbranzida tot el programa de festes de la temporada vinent erigit-se dictador omnímode, omnipotent i indiscutible. L'hi ha agafat la dèria sarauística. Aquest xarrampió és la febre en què s'abruta la crissàlida dintre del capoll. Sota la batuta dictatorial del president, la nova temporada resulta un trontoll: cada dos dies un nou rebombori; ballaruga seguida: la joventut s'hi troba com el peix a l'aigua; les mams protesten pel cansament. El programa ha estat ordenat com un castell de focs, en ritme creixent. Cada festa resulta més «frapant» i complicada, i més cara que les anteriors; la del «despido» és una vertadera apoteossi dintre un devassall de lluminària, serpentina, boles de neu i confetti multicolor. La conseqüència de tot aquest terrabastall, és un dèficit de caixa que glaça els esperits. Fets i puntejats els comptes, resulta que fins el cafeter hi ha perdut, per tal com la companyia de l'electricitat i l'«Ingenio» s'ho han menjat tot. Torna aleshores a convocar-se una assemblea general extraordinària amb l'objectiu concret de discutir la hisenda i l'afer administratiu. En aquesta assemblea es retirà el dictador dramàticament indignat i acusant als socis de pobres i d'ensopits. S'ha trencat el capoll, i entrem en la última forma de l'evolució.

Per reacció natural, després d'aquesta nova i profunda crisi apareix meravellosa la papellona del **Casino**. Es el vertader Casino, complet, perfecte, amb aires de definidor, orientador i administrador de la voluntat i dels cabals de tots. El primer acord que pren aquest Casino amb tentàculs, amb trompa xucladora i amb ales, és pagar els deutes i pactar amb el cafeter una reforma del local. Un grup de socis terratinents financen l'obra.

En aquest moment, la col·lectivitat dels forasters adquireix tota la seva valor transcendental, com a factor importantíssim de la propaganda del poble i poderosa auxiliar de la industrialització turística. Les veleitats sarauístiques són, en aquesta última forma, suplides per la feina delicada de programar l'actuació promotora futura. La tasca d'organització de festivals és encomanada a un organisme subaltern per tal com els directius es dediquen a la més fructífera de formar i orientar una opinió compacta, aciensada i mereixedora d'ésser el nexa rector i la força impulsiva de tota la política turística del poble. El **Casino de Forasters** en plenitud i al costat de la in-

dustrialització turística ja no és una cosa apart de la vida pública local, sinó una delegació nobilíssima de la població mateixa, prop dels nous elements de riquesa i progrés que per a ella representa aquella industrialització.

D'aquesta manera, modestes juntes de malalts i metges motivaren a Suïssa la fundació de formidables sanatoris; d'aquesta manera modestes associacions de propietaris posaren a França els fonaments d'urbanitzacions gegantines i d'aquesta manera reduïts grups excursionistes cimentaren amb la seva assiduitat, montatges esportius els quals han esdevingut centres de concentració internacional.

S'ens dirà que dintre una completa instal·lació dels atractius aquestes associacions de forasters en forma de col·lectivitat integrativa de la població colonial, no existeixen gairebé en lloc: Es veritat. En la plena industrialització turística d'una estació climàtica o termal, aquest **Casino** sol no ésser altre cosa que una trampa legal per a millor plomar els turistes o bé el títol encubridor d'un montatge de joc. Es evident. Cal, però, convenir que Sitges no es troba encara en aquest cas, no estem més que al començament del camí. Manquen encara a Sitges, per esdevenir un objectiu digne i internacional bon nombre de montatges per a l'instauració dels quals pot ésser element útilíssim la cooperació descisiva del bloc de presió que representa una organització de la colònia enamorada. També serà encara indispensable a Sitges, nous esforços del miraculós esperit de cooperació general que comentem.

I ara... jo delato, declaro, i afirmo... Tot aquell complex bé-de-Déu de la Piscina de Sitges, el qual és sens dubte un dels atractius més premeditadament turístics de la nostra terra, és obra i fruit exemplar de cooperació, feta possible i eficaç per la realitat del seu **Casino de Forasters**.

A aquestes dues forces i únicament a aquestes, deuria sempre Sitges les tones d'importància i els metres cúbics de «renom» que aquest nou i meravellós al·licient l'hi prodigarà per molt de temps.

Vegeu el lligall d'aquesta nostra declaració testimonial, en la crònica que a continuació transcrivim dels trenca colls soferts per arribar a bastir aquella obra magna.

ANTONI MUNTANYOLA

Seguirà en el número pròxim.

11 de Setembre 1932

Potser l'11 de Setembre d'enguany no tindrà l'emoció i la popularitat d'altres temps més idealístics i romàntics. Certament que enyorem i ens dolem que avui dia el sentiment nacionalista no tingui la vehemència d'anys enrera —i això serà degut a la manca d'equanimitat de certs sectors polítics—, però hem d'alegrar-nos tanmateix que puguem celebrar l'11 de Setembre amb l'estat d'esperit que el celebrem els qui hem propugnat perquè el nostre poble assolís les seves cares reivindicacions racials.

Aquest 11 de Setembre 1932, marcarà el començ del període reestructuratiu de la nació catalana. Més de dos segles d'estar sotmesos i desnaturalitzats sota el jou d'una dinastia exòtica i d'una autocràcia colonial, i que per fi siguin reconeguts els nostres drets a ésser senyors de nosaltres mateixos i no esclaus del veí, bé ha de reportar una pura joia íntima al nostre cor, joia serena que no ha de traslluir-se en crits ni follonies; ens ho priva l'immensa responsabilitat que contraïem davant del poble de Catalunya, dels germans d'Espanya i

de tot el món que ens mira en aquests transcendents moments.

Al recordar la jornada del 1714, i al retre un pietós tribut davant l'estàtua del Conseller en Cap Rafael de Casanova, sentim una unció gairebé religiosa i invoquem la protecció dels màrtirs de la nostra causa, en la tasca de reconstruir la Generalitat.

Ben diversament la commemoració d'avui amb les d'anyades en les quals hom no podia portar un ram de flors a En Casanova ni fer dir una Missa d'aniversari, puix era un delicte. Recordem aquells onzes de Setembre de quan la Joventut Nacionalista de la nostra vila els organitzava... Recordem aquell de l'any 1927 en el qual unes noies sitgetanes catalaníssimes volgueren celebrar una Missa, bo i fent imprimir un senzill recordatori que no es pogué repartir dins el temple, i a desgrat d'haver passat per la «censura» valgué unes penyores en mils de pessetes, amb unes prèvies visites policiaques i un mes de vacances a la nostra impremta...

Oh! Els rigors de la Dictadura per ofegar la renaixença i el floreixement de la nostra pairal personalitat!

D' "Egmont"

Lessing (1729-1781) presentà un model de classicisme alemany. El mostrà i el féu comprendre d'una forma clara. Ensenyà a omplir les proporcionades i belles formes helèniques amb l'esperit i l'ànima dels alemanys. Amb l'essència del poble germànic.

Goethe en fou un perfeccionador d'aquest hel·lenisme. Goethe arrodoní les formes del nou classicisme. I el nou classicisme féu que els homes de l'Alemanya empobrida d'esperit, fossin homes lliures de traves, i, com a homes lliures de traves, pogueren més tard arribar a ésser ciutadans lliures.

Deia Goethe:

Oh, alemanys!... Inútil que espereu erigir-vos en nació.

Cerqueu d'ésser homes lliures

Puix que ésser-ne podeu.

I respira el seu «Egmont» tota la força d'aquests versos on la lluita moral per a una nova forma d'existència hi és plasmada.

«Egmont» nasqué sota el blavíssim cel d'Itàlia. D'«Egmont» i d'«Ifigènia» en podríem dir que són una casualíssima creació de Goethe. Casualíssima ben bé no. Però a una sortosa pensada de Goethe hem de devem la seva creació.

Aclarim que Goethe posseïa un fi dó de penetració en totes les coses. Es per aquest dó, doncs, que l'immortal poeta es salvà de les follies del temps de Weimar, traslladant-se a viure a Itàlia entre els seus tresors artístics on pogueren madurar l'«Egmont» i l'«Ifigènia» (dues belles mostres de l'hel·lenisme germànic) i on féu rapidíssims progressos el «Faust», la veritable obra capital de Goethe.

D'«Egmont» podríem fer-ne llargs comentaris. El seu tema —actualíssim— és tan bó per a una allargada de conversa com per a una allargada d'article. Limitem-nos a fer una menció, només, del del seu fondíssim sentit polític i religiós. Assenyalem això i prou.

La cosa interessant és que els sitgetans sentin i visquin un xic Joan Wolfgang Goethe, aquest home genial que nasqué l'any 1749 i morí en 1832 havent fet en aquest món una mala fi de coses curioses, una mala fi de disbarats i un carregament d'admirables poesies.

No assenyala la Història si és precisament, tot home nascut a Francfort del Mein, un home bell. Goethe tenia —es diu— una admirable bellesa de rostre i de gest. Es d'interès fer-ho constar? Per finalitzar, una anècdota:

L'aparició del jove Goethe era a tot arreu el triomf de l'home elegit; tant a Leipzig com a Strasbourg, quan el «bellíssim estudiant» entrava al saló d'una fonda, els ganivets i les forquilles dels presents restaven en suspens. Els que tenien a punta de llavi la copa del bon vi alemany, es deturaven de beure i la posaven damunt la taula novament. I ho feien només, les senyores i els cavallers, per tal d'admirar millor l'elegantíssim poeta.

Aquest elegantíssim poeta —penseu-ho bé bon sitgetà— estrena el proper dimecres, al Teatre del Prado, la tragèdia «Egmont».

CARLES GOMEZ I SOLER

Oh! L'imperi d'un règim liberal i democràtic!

Enguany la commemoració tindrà albor de triomf, si bé els ideals catalanistes no han triomfat encara i lluny estan. Per haver triomfat caldria una plena reconeixença de la nostra personalitat i una vertadera ciutadania catalana, sense demagógies extremes. Perquè això esdevingui, i per la sang dels que moriren davant les tropes de Felip V, juramentem posar la nostra màxima voluntat i fer el màxim sacrifici.

J. P. i M.

La senyoreta Dolors Montané Vilanova

Morí a Brull el dia 9 dels corrents,
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

===== (A. C. S.) =====

Els seus afligits pares, Pere i Dolors, avis, Tomàs i Dolors, germans; Pere, Josepa, Joaquim, Andreu, Tomàs i Antoni, germans polítics, Rosa Padrol, Tomàs Vilanova i Jerònima Ribes, oncles, cosins, demès parents i la raó social MONTANÉ Y C.^a de Santiago de Cuba, al participar als seus amics i coneguts tan irreparable pèrdua els supliquen, a la vegada que un record en les seves oracions, l'assistència als funerals que tindran lloc a l'Església Parroquial d'aquesta vila el pròxim dimarts, dia 13, a les deu del matí.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Sitges, 11 de Setembre 1932.

CENTENARI DE GOETHE

El comitè de Sitges

El Comitè del Centenari de Goethe a Sitges està integrat pels senyors següents:

Josep Planas i Robert, President;
Carolina Benaprès, Secretari;
Josep Carbonell i Gené,
M. Cassanyes,
Joaquim Gomis,
Alfons Macaya,
Salvador Soler i Forment.

L'estrena d'EGMONT

El dia 14 de Setembre tindrà lloc al Teatre Prado, l'estrena de la tragèdia «Egmont» de l'immortal J. W. Goethe. Sota la direcció d'Artur Carbonell, l'obra serà interpretada amb repartiment següent:

Margarida de Parma, Rosa Montanyà — Maquiavel, Joa Ferrater — Clara, Maria Dolors Bertran — La mare de Clara, Teresa Casanelles — Brackenbourg, Daniel Planas — Egmont, Josep Mirabent — Guillem de Orange, Pere Armengou — El Duc d'Alba, Ricard Roig — Ferran, Manuel Muntanyola — Silvia i Gómez, Servidors d'Alba.

J. W. Goethe (1749-1832)

Per tal que els nostres llegidors coneguïn la personalitat de Goethe, i l'ambient de l'època en la qual visqué, transcrivim el magnífic article que a «La Publicitat» publicà. En Josep M. de Sagarra, en el número extraordinari del 22 de Març, i ens abstenim de donar dades biogràfiques del genial escriptor i filòsof alemany, puix ja les publicàrem en el BALUARD del 27 del mateix.

Frankfurt-Weimar

Deixem tot el maquinisme, tota la geometria magnífica i inexpressiva del Frankfurt modern; deixem el Frankfurt del cafè insípid, dels violins, del jazz i del ciment. Deixem el Jardí Botànic que és el més net i el més endregat del món, i anem al cor de la ciutat, allí on les pedres són corcades i plenes de vegetacions, anem al lloc de l'arquitectura tenyida de sang, a la plaça del «Roemer», a la catedral, als carrerons i a les cases velles de Frankfurt, amb les finestres que ballen, amb els balcons que agonitzen, amb la fusta plena de teranyines de somni. En aquest Frankfurt de bruixes i de burgesos que porten una rosa a la mà dreta i una salsitxa a la mà esquerra, hi ha la casa del vell Goethe. El carrer es diu «Grosser Hirschgraben» i la casa s'escau al número vint-i-tres.

En aquesta casa a mitjans del segle divuit vivia el senyor Goethe, que era conseller privat, com si diguéssim regidor del municipi. Era un home del seu temps, amb la mentalitat d'un burges ric, conservador legalista i escèptic, capaç de fer els ulls grossos però aparentant una certa rigidesa i una punta d'incomprensió per totes les coses modernes. Era casat amb una dona molt més jove que ell, sentimental, lleugera, fina com un rossinyol. Aquesta dona va ésser la mare de Goethe, i en aquesta casa Goethe va viure la seva poesia de criatura i d'adolescent. Els alemanys, amb la gràcia que tenen de catalogar-

ho tot i de guarnir un museu fins a la cua d'un espiadimonis, han fet de la casa del vell Goethe un producte comparable a una víscera en alcohol. Científicament, sentimentalment, la casa és intacta. Té tot el perfum del divuit. La cuina, el saló, el despatx i la llibreria del conseller privat, la cambra en la qual va néixer el poeta mantenen el mateix aire que respiraven els burgesos amb casaca i les senyores amb «panier». En els salons reduïts de la casa de Frankfurt viu el record d'un Goethe fill de la família, enamorat d'Ossian i de les comèdies franceses, que juga a duels i a soldats amb els xicots d'estudi, que la mare el disfressa d'Arlequí o de Matamoros, i que en el moment de l'ocupació francesa es dedica a fer xerrar un oficial cavalleresc i enamorat, una mica somnia-truïtes com Cyrano de Bergerac, i que la família Goethe no té altre remei que allotjar-lo a casa. D'aquest oficial francès Goethe aprèn les primeres contraccions facials de la galanteria, que ell intenta estrafer des d'una finestreta, als primers llavis femenins que se li posen a flor de mirada i que li pinten d'un vermell adolorit la seva imaginació de criatura de dotze anys. La casa de Frankfurt viu dintre la ciutat sense cap impertinència teatral, d'una manera correcta i humil, l'empremta del Goethe super-home no s'hi veu enlloc, el que hi ha positivament i d'una manera precisa, és tota l'ànima de la burgesia germànica del divuit, un esperit de galanteria i d'estudi, de maçoneria de bona criança i cuina familiar amb oques ben engraiades i salsitxes de color de rosa, i això injectat en el Frankfurt medieval religiós, supersticiós i una mica cafre. Per les finestres de la casa del vell Goethe hi entraven entre les campanades de la catedral alguna bruixa desorientada, algun crit del mercat de llegums, alguna rígida decisió del consell municipal i algun pèl de la barba d'un heroi enterrat qui sap on.

Però en aquesta casa tan fina i tan sense pretensions, s'hi va produir el somni de Werther i de Faust i en aquesta pedra corcada de Frankfurt va venir al món Goetz de Berlingingen.

A Weimar les coses anaren d'una manera molt diferent. Així com a Frankfurt la casa de Goethe passa desapercibuda com una agulla en un paller, a Weimar la casa de Goethe és el cor de la ciutat. L'esperit d'aquella casa s'estén per tot arreu, fins en allò que és banal, i allò que és pintoresc i mera «atracció de forasters» d'aquesta casa, s'escampa en els aparadors de totes les botigues de Weimar, en les culleretes i les tasses de cafè, en els cromos i els mocadors de butxaca. Malgrat la teatralitat goethiana que té Weimar, jo no recordo mai haver entrat en cap casa particular, amb l'emoció que vaig entrar deu fer cosa de deu anys a la casa de Weimar. Aquest esperit de convertir-ho tot en museu de què parlava abans, a Weimar ha reeixit d'una manera perfecta. Si heu llegit les converses amb Eckermann, a la casa de Weimar, en podeu refrescar tots els detalls. Fins us fa l'efecte que d'una porteta us ha de sortir el propi Ec-

kermann, escardalenc i desconcertat amb els dits carregats de tinta i els ulls carregats d'admiració. La majoria dels mobles encara estan en el mateix lloc de «les converses», els gravats i les reproduccions que Goethe va dur d'Itàlia, pengen a les parets enyorant d'una manera tàcita les mirades del semi-déu. Amb una gota només d'imaginació podeu veure en un sofà de seda pàlida el buit que hi ha deixat la còrpora del vell magnífic que encara s'aguanta ple de fums dintre la seva redingota blau ultramarí. I a la cambra de la seva mort, menuda, amb una finestreta de no-res i sense cap condició higiènica, hi ha les mateixes llaçades damunt del mateix llit, i al costat de les mateixes potingues que varen acompanyar l'agonia del cos de Goethe avui fa cent anys.

Dintre tota la literatura moderna Goethe deu ésser l'esperit de més vastes i més profundes dimensions, ningú ha suggerit tantes coses ni ha provocat tants comentaris com ell, els alemanys encara mengen del que Goethe va escriure i en menjaran molts anys, i a més d'aquesta inserció tan poderosa de Goethe amb la vida i el pensament germànics, Goethe per la seva peculiar mentalista és el més universal i el més actual de tots els poetes, des de Shakespeare a l'època que vivim. Un home així, malgrat d'ésser tan prop de nosaltres—perquè cent anys són tres generacions familiars—agafa uns aires de personatge irreal i el veiem sempre voltat d'un llorer de llegenda. Ens sembla que en ell tot és llum i perfecció, i l'home anecdòtic amb les febleses i les falles sembla que s'esborra quan es tracta d'una figura com la de Goethe. A Weimar, però, troben aquest home anecdòtic, amb les seves manies científiques, les seves pretensions de naturalista, les seves preferències artístiques, els aparells de física, els ocells mal dissecats, els gravats de valor mediocre que ell ensenyava als amics com una gran cosa. Us adoneu fins de la seva posició social i econòmica, fins del seu mal gust a estones i de la seva vanitat pueril. I aquest Goethe anecdòtic i de carn i ossos que ha deixat un buit a la casa de Weimar enlloc d'esborrar ni mitja pinzellada de blau olímpic al Goethe llegendari, us l'acaba de precisar, us l'humanitza, us el fa més comprensiu i més adorable.

La casa de Frankfurt és la casa d'un noi genial que porta tota la seva ambició ben cordada dintre el vestit i que baixa els ulls tímidament davant de la «patria potestis», la casa de Weimar és la casa d'un home genial que descorda la seva ambició en el més petit detall, és la casa de Goethe amb tota la seva influència; és la casa a la qual aniran a prendre cafè els homes més importants del món, les dames més històriques i més malaltes de literatura, que fins els prínceps han de deixar-hi el barret al rebedor i entren amb un aire pausat i una respiració estudiada per resistir el cop dels ulls i l'encaixada de mà del Patriarca.

Goethe, que és un senyor que no s'oblida de res, que és detallista i ordenat i que té consciència del seu valor, en

aquesta casa de Weimar s'hi sent «propietari» amb totes les febleses de propietari, i amb tota la teatralitat una mica encartonada de personatge diví. Hi ha un esperit de Frankfurt i un esperit de Weimar. El Goethe de la vella ciutat del Main és aquell xicot que estudiava a Leipzig sense gaire profit i que Tischbein dibuixava en mànigues de camisa recolat a un balcó després d'haver-se fet el lla de la seva perruca de «Cherubino» i portant atravesades al cor les pistoles de Werther. El Goethe de Weimar és aquell home que uns quants anys després pintava el mateix Tischbein, vestit amb una casaca de color de mantega, mig embolicat en una capa historiada, i ajagut davant les runes eternes de Roma, contemplant les vèrtebres de l'aqueducte de Claudi amb una mirada absolutament literària. A Weimar hi ha el Goethe del segon Faust, de les Elegies romanes, de les Afinitats collectives, l'home preocupat per la biologia i l'arqueologia, que es passeja de bracet amb el gran duc, i que va veient a Déu i al diable per totes les cantonades.

Una vegada una xicota va voler portar a Weimar, l'esperit de Frankfurt, aquesta xicota era Bettina Laroche, filla d'una enamorada de Goethe. Bettina va voler fer viure en un vell de seixanta anys l'ànima d'aquell Goethe de Frankfurt que havia estimat la seva mare. Però Bettina va fracassar; quan ella li deia que tornés a «Egmont» i a «Goetz von Berlingingen», Goethe li contestava: «tot això ja està escrit, tot això ha tingut la seva hora», i Goethe i Bettina varen acabar malament.

Jo he passat moments inesborrables a la casa de Frankfurt i a la casa de Weimar, he procurat respirar l'esperit de la pedra i dels mobles d'aquestes dues cases. Entre Frankfurt i Weimar podem establir un arc mental, que representa l'equilibri entre la passió i la intel·ligència, aquest equilibri, difícilíssim, és tota l'ambició i tota la tragèdia de la vida de Goethe.

JOSEP MARIA DE SAGARRA

Un fragment «d'Egmont»

CASA DE CLARA

CLARA

(surt de la cambra amb una llàntia i un vas d'aigua; posa el vas damunt la taula i s'atansa a la finestra)

Sou vós, Brackenbourg? ... Què era, doncs, el que he sentit? No ve ningú, encara? No, ningú! ... Posaré la llàntia a la finestra perquè vegi que estic desperta, que encara l'espero. Va prometre'm que em duria noves. Noves? Espantosa certesa! Egmont sentenciat! A quin tribunal li serà lícit fer-lo comparèixer? I el condemnen! Qui el condemna: el rei? El duc? I la governadora es retira. Orange vacil·la i també els seus amics... Es aquest el món inconstant i infidel de què tant m'han parlat i que jo no coneixia? Es així, el món?... Qui seria prou pervers per sentir odi contra el millor dels

homes? Es que la malícia seria prou poderosa per abatre en un instant el qui tots veneren? Doncs és així... és així... Oh, Egmon! I jo que et creia tan segur davant de Déu i dels homes, com quan et tenia als braços! I què era jo per tu? Em vas dir «te-va» i vaig consagrar a la teva vida tota la meua vida... Que soc jo ara? En va allargo les mans cap a la xarxa que et té pres. Tu indefens, i jo lliure!... Tinc la clau de la meua porta. Entrar i sortir depèn només del meu voler, i de res no puc servir-te... Oh, lligueu-me, perquè no em desesperi; llenceu-me a la presó més pregonera, perquè em pugui colpir el front contra els seus murs humits, i gemegi la llibertat, i somniï la manera d'alliberar-lo si no em lliguesin cadenes!... Ara estic lliure i en la llibertat sento l'angoixa de la meua feblesa... prou sé que no capaç no de donar un pas per ajudar-lo. Ai, per disort teva, també aquesta petita part del teu ésser que es diu Clara és, com tu, presonera, i lluny de tu se sent morir d'angoixa!

Sento que algú s'avança amb cautela... Brackenburgh... Si, és ell!... Home bo i disortat, la teva sort sempre és igual; la teva amada t'obre la porta nocturna, però, ai!, és només per una cita sinistresa.

Entra Brack.

CLARA

Vens pal·lid i tremolós, Brackenburgh! Què passa?

Brack

He vingut a trobar-te fent llargues marrades i a través de perills. Els carrers principals són plens de tropa; d'amagat he arribat fins a tu, esmunyint-me per carrerons tortuosos.

NOTICIARI

L'Estatut aprovat

Abans d'ahir a la tarda, per 314 vots a favor, i 24 en contra, s'aprovava al Palau de les Corts espanyoles l'Estatut de Catalunya. Tots els catalans, en aquesta hora solemnia i gloriosa de la nostra redempció pàtria, hem de sentir en el nostre endins la joia intensa d'un futur per a la nostra Catalunya prometedora de prosperitat. Tots sense distinció de partits ni matisos hem de celebrar de cor aquest esdeveniment.

Enjoiem, doncs, els nostres balcons i finestres; els nostres cors i la nostra vila tota, i que vibri en l'aire el nostre crit victoriós: ¡Visca Catalunya!

Commemoració de l'11 de Setembre

Aquest any tindrà gran relleu patriòtic l'homenatge anyal als martres de la llibertat de Catalunya, i el poble s'hi associarà amb més intensitat, amb motiu de l'aprobació de l'Estatut. D'aquí Sitges, sabem que es traslladaran a la capital, a dipositar corones al monument a Rafael Casanoves, una comissió de l'Ajuntament, de la Lliga Regionalista, Centre d'Esquerres, Acció Catalana, Unió Democràtica i altres entitats catalanistes.

Necrològiques

El passat diumenge, morí ràpidament i víctima d'una engina cardíaca, el benivolgut compatriota En Francesc Ferret Carreras (de can Camps), de 52 anys d'edat. El seu traspàs ha causat general sentiment, car pel seu

caràcter bondadós i de generosos sentiments el féu creditor a la unànim estima del veïnat. Era un intel·ligent sabater i entusiasta sitgetà, que cooperava intensament en tots els actes vilatans de relleu. Fou un amantíssim espós i lleial amic. A. C. S. i rebin els seus afligits, vídua Na Dolors Plana Pafiella, germans i demés familiars el nostre més sentit condol. Tant l'enterrament com els funerals que tingueren lloc el divendres, es van veure molt concorreguts.

També morí el dimecres l'apreciada conveïna Na Agna Grau Batlle, de 75 anys, tia de la mestressa nacional Na Francesca Pons Grau, i que era molt estimada del veïnat pel seu tracte afabilíssim i sentiments virtuosos. Tant l'enterrament com els funerals, que tingueren lloc ahir, a la Parròquia, es vegeren concorregudíssims, ço que palesa les generals simpaties que disfrutava la plorada finada i els seus familiars, als quals transmetem, especialment a les nebes i nebot polític l'escriptor sitgetà En Josep M.ª Massip Izabal el nostre sentiment.

A la Parròquia s'han celebrat funerals en sufragi de l'ànima del que fou bondadós conveï En Ramon Marcé Martí (Ramonet de la Plana) molt conegut i estimat a la vila, on residia feia anys. A. C. S. i transmetem el sentiment als seus afligits familiars.

Al matí del divendres, sorprengué al veïnat la trista nova d'haver mort al Sanatori de Santa Fe del Montseny, després de llarga i penosa enfermetat la virtuosa i simpàtica senyoreta Dolors Muntané i Vilanova, filla dels distingits amics els esposos En Pere Muntané Fals i Na Dolors Vilanova Planas. Comptava la plorada finada 21 anys, edat d'il·lusions falaguères, i era una amantíssima filla, de totes prendes, que encisaven als seus afligits pares, avis i germans, que ploraran eternament tan dolorosa pèrdua, així com al veïnat, entre el qual disfrutava de generals simpaties. A. C. S. i rebin els seus afligits pares, avis, germans i demés família el nostre més sentit pesam, desitjant-los-hi la resignació cristiana convenient per suportar tan dolorosa desgràcia.

Notícies Varies

La Festa del Nen Jesús de Praga, Patró de la infància, es celebrà el passat diumenge amb extraordinària solennitat. A les 8 hi hagué una concorregudíssima Missa de Comunió, en la qual es féu una adequada plàtica. L'Altar Major estava bellament ornamentat. Després es digué un solemne Ofici, i a la tarda, després del Rosari al Nen Jesús de Praga, es celebrà una molt lluada Processó per l'interior del Temple, a la qual hi assistí la quasi totalitat dels nens i nenes de la vila i de la colònia estiuenca. Foren pendonistes, com diguérem, en Joan Antoni Bertran i Planas i cordonistes en Joan Martínez Sardà en Jordi Batlló Vidal-Ribas, i la nena Montserrat Danés Aguilar.

El Nen Jesús fou portat sota Talem, i amenitzà l'acte la banda de

música que dirigeix el Mtre. Torrents. El conjunt va resultar de gran emoció i fraternitat cristiana. El Sr. Rector Dr. Godayol pronuncià un commovedor sermó de gràcies. Seguidament es féu el Besamans, que durà llarga estona, amb el repartiment d'estampes apropiades. La digna i celosa administradora de la festa, Na Maria Duran Ferret, que ja fa molts anys que se'n cuida, rebé moltes felicitacions.

S'han vist molt concorreguts els actes celebrats a honor de la Verge de la Caritat del Coure, Patrona dels Cubans, a la qual tanta devoció hi reten gran nombre de famílies sitgetanes. Ha predicat amb gran eloqüència el P. Gerard Duque.

La Societat d'Atracció de Forasters celebrarà Junta General Reglamentària, el dia 18 del corrent, a les 12 del migdia de primera convocatòria i a les 12,30 de segona, al Passeig de la Ribera, n.º 34.

A la matinada del divendres caigué una forta pluja, que féu posar encara en més mal estat del que ho estaven els carrers de la vila. Per fortuna no caigué calamarsa, com temien els pagesos i que l'estat del temps ho feia presumir, puix que la gropada fou imponent, sobretot per la part de Les Coves. El temps ha refrescat.

El passat dilluns es produí un descarrilament en un tren de càrrega, entre les estacions de Garraf i Castelldefels, sense que per fortuna hi hagués cap desgràcia personal. Quedaren vuit vagons esmicolats i, a conseqüència de l'accident, tots els trens arribaren amb gran retràs, per tenir-se de fer el servei en una sola línia. La major part de la mercaderia que contenien els vagons descarrilats era raïm moscatell, de València, que no cal dir n'hi hagué per a qui en volgué. La normalitat de circulació es restablí al matí del dijous.

A la tarda del diumenge s'estimbà un auto, a la carretera de Barcelona. Va anar a parar sobre la boca del primer túnel de la línia del ferrocarril, després de Valcarca. Va quedar mig penjat en l'abim i fou un veritable miracle que no hagués caigut a la via. S'ha tingut de subjectar amb un llevant perquè no s'estimbés. Els ocupants resultaren lleugerament ferits. Encara no ha estat possible treure'l del lloc on es troba, i és objecte, per la forma en què està, de la curiositat dels viatgers.

Està efectuant un viatge a París, el jove advocat En Josep Maria Font i Llopart.

Avui havia de tenir lloc un Concurs de Pesca amb Canya a «La Punta» organitzada per la Societat Foment d'aquest esport. Suposem que s'haurà suspès degut a la pluja.

El diumenge proper, dia 18, tindrà lloc al «Prado» un Grandió Rall de la Ruleta.

Han arribat de Santiago de Cuba els benivolguts compatriotes i amics, Joan Llopis Selva, Manuel Rosés Planas, Bonaventura Panyella Carbonell, Francisca Carbonell Rigual i fills. A tots els donem la benvinguda cordial.

Per manca d'espai no podem publicar la nota de les funcions religioses, direm només que el dijous començaran les Quaranta hores.

Servicio Telegráfico

Se hace saber al público se ha establecido ya en todas las capitales de provincia y en las poblaciones importantes el servicio de transmisión de los telegramas por el Teléfono urbano.

Todos los que desean evitar que sus telegramas sufran el natural retraso del porte a domicilio o las estaciones telegráficas deben suscribirse a ese servicio QUE ES COMPLETAMENTE GRATUITO.

Especialmente en los telegramas dirigidos a las grandes capitales deben los expedidores hacer constar en la dirección, en vez de otras señas, el número del teléfono, si desea comprobar con ello un servicio rápido, sin perjuicio de que además de comunicarse por teléfono a los destinatarios el texto de los telegramas se les entregue después en su domicilio los originales.

Los que tengan dirección telegráfica registrada deberán comunicar a TELEGRAFOS el número de su teléfono para que conste con su dirección y las horas en las que desee se le comuniquen los telegramas recibidos.

Si no se tiene dirección telegráfica cuide de hacer constar en sus cartas el número de su teléfono como dirección para sus TELEGRAMAS, con lo que podrá tener la seguridad de evitar el retraso inevitable de sus telegramas por el porte a domicilio sobre todo en las horas de más tráfico, que son las más interesantes en la vida de los negocios y de relación.

Todo el que desee expedir TELEGRAMAS desde su domicilio debe suscribirse GRATUITAMENTE a este servicio, solicitándolo en TELEGRAFOS; abonará únicamente la tasa del telegrama que se le cobrará por docenas o mensualidades en su propio domicilio.

Siempre que desee una comunicación rápida solamente tendrá que marcar o pedir el número de TELEGRAFOS que deberá tener anotado en su Guía particular y dictar sus TELEGRAMAS.

DE INTERES PARA EL PUBLICO

Para expedir un telegrama por teléfono desde el domicilio del expedidor, precisa un depósito previo en metálico en esta Estación de Telégrafos.

Para que se comunique por teléfono todo telegrama que reciban cuantas personas o entidades no poseen dirección telegráfica abreviada registrada en esta Estación o sea el público en general, si el telegrama recibido se les dirige al nombre y domicilio, debe además, consignar forzosamente el número del teléfono, pero puede emplearse solamente este número como única dirección telegráfica suficiente. Por ejemplo en estos casos: Fulano de Tal, calle Tal, precisa además teléfono núm. X, pero basta como dirección «Teléfono núm. X».

Las Estaciones Telegráficas de este do este servicio, además de la Estación Centro Provincial que tienen establecido Centro de Barcelona, son las siguientes: BADALONA, GRANOLLERS, HOSPITALET DE LLOBREGAT, IGUALADA, MANRESA, MATARO, SABADELL, SITGES, SANT FELIU DE LLOBREGAT, TARRASA, VICH, VILLANUEVA Y GELTRU, VILASAR DE MAR, y VILAFRANCA DEL PANADES.

Viatges Marsans S. A.

Rambla Canaletes, 2 i 4 - BARCELONA

Bitllets de ferrocarrils
Quilomètrics i bitllets combinats
Passatges marítims i aeris
Serveis d'automòbil

Informes i pressupostos gratuïts

TALLER ELECTRIC

Carmelo Ruíz

Especialitat en bobinatges de Motors
Ventiladors i tota classe de Maquinària.

Referències a satisfacció dintre aquesta
vila de bobinatges efectuats.

Radio i tota classe instal·lacions
elèctriques.

PREUS ECONOMICS

Plaça 14 d'Abril, Núm. 5

En un terç del segle XX han sortit al mercat
els 14 Productes

Tots ells són per estalviar temps i diners.

No fregui els mosaics

Brillador de Mosaics

els llimpia, desinfecta, perfuma i dóna un brill que causa l'admiració.

Per a què gastar sabó?

Desgrassant Universal

el substitueix amb avantatge, per rentar plats, fregar a terra, portes, etc. Sols amb unes cullerades dintre l'aigua FREDA o CALENTA.

Per a què carregar ampelles si

Colada Concentrada

deixa la roba neta i blanca amb menys sabó i més comoditat?

El seu proveïdor té a la venda aquests Productes, demanï'ls.

Usant-los estarà sempre contenta

"Hostatge de Sant Bartomeu"

« Llits disponibles. »

« Netedat i bon tracte. »

Fransesc Macià, 36 - SITGES

SITGES

Platja d'Or

Si veniu a passar la temporada d'estiu a Sitges, encomaneu el transport del vostre equipatge a l'AGENCIA MIRABENT, única que té establert un servei diari de Sitges a Barcelona, amb camió.

AGENCIES A BARCELONA
Girona, 15 - telèfon 15.548 - Sant Pau, 2
telèfon 16.203 - Bar Petit Tivoli, Passeig de Gràcia, 4 - telèfon 20.958

AGENCIES A SITGES
Passeig a Barcelona, 5 - telèfon 53

Perruqueria per a Senyores REMEI PLA

1.er Premi en el Concurs de Pentinats, organitzat per la Societat «El Retiro».

La millor casa en Permanents

Aparell Seltor, l'únic que no ocasiona molèsties. Ondulació Marcel ~ Tins ~ Manicura ~ Celler

Port Alegre, 6 i 8

Sitges

RECADERO

Francisco Yll

Dos viatges diaris a Barcelona
Transportes de equipajes en autocamión a precios módicos.

SITGES: Jesús, 15 - Tel. 19.
BARCELONA: Aragón, 282 :-
Bar Apeadero - Tel. 20280 :- Petxina, 5.

PERRUQUERIA

per a senyores i senyors

— de —

Deogràcies i Maria Teresa

Ondulació Permanent Eugène
Aigua i Marcel.

Secador silencios Eugène

Tintures, Massatges i Manicures
Servei de Primer ordre

Carrer de Fermin Galan (abans Sant Pau) núm. 9
Telèfon 117.

Josep Martínez Sardà **ODONTOLEG**

VISITA DIARIA — Tardes, de 3 a 7
i a hores convingudes

Parellades, 12 - baixos.

Hostal de la Gavina

S'Agaró - La Ciutat Jardí de la Costa Brava

Obert tot l'any - Lloc ideal de turisme

Direcció MANUEL MONELL : Telèfon 23

B.P.

BANC

DE LA

PROPIETAT

obre crèdit a propietaris per a

INSTAL·LACIONS I REFORMES

amb el pagament

A TERMINIS MENSUALS

Informes :

SECCIO DE CREDIT I OBRES

Ronda de Sant Pere-Girona, 2 - Telèfon 51450

BARCELONA

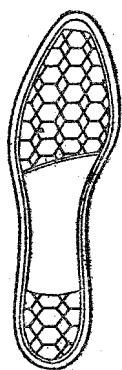
**Demaneu
sempre**

Conyac Valdespino

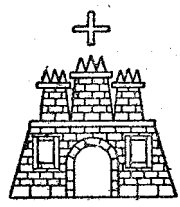
Ja han arribat els calçats de Primavera i Estiu

que han de lluir-se pels nostres carrers i places.

CALCATS DE GOMA COMPLEMENT NOVA

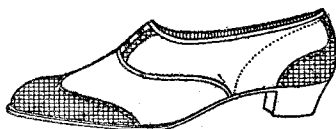

MARQUES I DIBUIXOS REGISTRATS

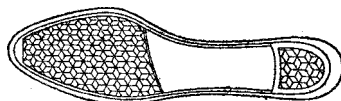

BENAZET

SITGES

PATENT Nº 124.725.

Demaneu els calçats BENAZET en la
SABATERIA DE FELIX CASTRO

San Francesc, 17

UNIC concessionari per a la venda en aquesta vila.

PHOSPHORRENAL ROBERT
RECONSTITUENT
Los aires. Médicos lo
recomiendan en las tres formas:
GRANULAR · ELIXIR · INYECTABLE
FARM. M. ROBERT · BARCELONA

descanso, una
COCA-COLA
bien fría
le dará nueva
ENERGÍA

BEBA
Coca-Cola
MARCA REGISTRADA

RECADER Antoni Bielsa

SITGES-BARCELONA

Dos viatges diaris
en combinació amb els recaders de
MADRID y PARIS
Es reben encàrrecs a Barcelona
Centre de Recaders, Petxina, 4
i Claris, 66, Tel. 70456
A Sitges : Carrer Angel Vidal, 1.
Télf. 22
Rapidesa i economia en els encàrrecs.

J. Puig i Mestre IMPRESSOR

Santiago Rossinyol, 6

SITGES

Clínica Dental

de

Miquel Pujol

Metge - Dentista

Extraccions sense dolor
Aparells de totes classes

Visita tots els dimecres de 10 a 19.

Carrer Sant Pere n.º 4 SITGES

TORPEDO Máquina d'escriure

Representant a Sitges:

RAMON PORTA Espalter, 41

L' ESTRELLA

CONFITERIA DE QUALITAT

Major, 42

Telèf. 59

Totes les festes, més de vint varietats en dolços :- Especialitat amb els de nata :- Biscuit Glacée per encàrrac :- Torró de crema tot l'any :- Totes les festes **PASTA DE MONA** :- Bomboneria selectíssima :- Objectes per a Regal amb gran avantatge de preu. :- Aquesta casa dintre l'esfera en què es mou rivalitza amb les de la capital.

Es compleixen encàrrecs per difícils i capritxosos que siguin.

FIAMBRES

Unica casa que els en ven aquesta vila.

PA DE VIENA

Unica casa a Sitges que el fabrica matí i tarda

Débiles tomad el acreditado Elíxir Callol

que da Vida y Juventud

Es rápido científico agradable

Agència Dipòsit per a la comarca :

Magatzems de **J. Puig Benasach**

Forn del Vidre, 5 Telèfon 147 - VILANOVA I GELTRU

Reb encàrrecs a Sitges En Jaumet Raventós

Sant Francesc, 3 (Estant)

Camiseria i Corbateria

32, BOQUERIA, 32
BARCELONA

Gran assortit
CAMISES, CORBATES, MOCADORS
i tots els articles pertanyents al ram

La camiseria més econòmica
Especialitat en camises a mida

ALMIRALL i MUIÑO

continuadors de l'antic i acreditat taller de pintura decorativa del mestre Telèsfor Montfort i Vidua de M. Montfort.

Ofereixen els seus serveis a la clientela d'aquesta casa i al públic en general en tots els treballs de

PINTURA DECORATIVA
Preus limitadíssims

Per encàrrecs i pressupostos al carrer de Sant Pere, 13 - SITGES